

δος κοινών έτρεχε σωρηδόν εις τὰς παραστάσεις του και εθαύμαζεν αυτόν.

Τό θέατρον του Μέλῃ ἔκαμε ἐναρξίν των παραστάσεων του την δευτέρα ἡμέραν του Πάσχα, συνέχισε δὲ αὐτὰς ἐπὶ ἐνάμιον σχεδόν μήνα, ὅταν τὸ κοινὸν ἔκαυσε πλέον νὰ προέρχεται σ' αὐτές, καίτοι ὁ θίασος ἀνέστησε την αὐτὴν ἐπαθεῖσθαι εἰς τὰς σχολικοθασίας, τὴν αὐτὴν δύναμιν εἰς τὰς σωματικὰς ἐξασκήσεις, τὴν αὐτὴν κοινότητα καὶ τὴν αὐτὴν παντομυκὴν δεινότητα. Ὁ Μέλῃς ἐπαθῆθη τότε νὰ μεταβάλῃ τοὺς σχολικοθασίας τοῦ θάσου του εἰς αἰδοῦς. "Ενα ὥραιο λοιπὸν πρῶτον τοῦ 1837, τὸ νοῦμον κοινὸν τῆς πρωτεύουσος ἀποποιεῖτο διὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 4ης Ἰουλίου ὁ σχολικοθασίας θίασος τοῦ Μέλῃ θὰ ἐκτελέσῃ τὴν πρώτην πράξιν τοῦ «Κουρέως τῆς Σεβίλλιας», ἐνὸς τῶν ἀριστοτεχνικωτάτων τοῦ περιόδου Ἰταλοῦ Μουσικογράφου Ροσσίνι, ὅπως ἔργονταν τότε ἡ ἐφημερίδες.

Καὶ τώρα ἂς δώσουμε τὸ λόγο στὸν χρονολόγος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης: «...Ἡ ἐσπέρα αὕτη ἔφθασε τέλος πάντων ἦτον ὥραία καὶ ἡ ἡμίτομος καὶ καθαρά σελήνη τὴν ἐστόλιζεν ἦτον ἄπειρον τὸ συρρέουσιν πληθὸς ποτὲ εἰς τὸ κ. Μέλῃ τὸ θέατρον τοσαύτη πληθὸς δὲν ἔφηνε ξένοι, Ἕλληνας, στρατιωτικοί, ἔμποροι, χωρικοί, Ὁθωμανοί, ἐξ ὧν τὸν εἶδον, ἐξ ὧν τὸν τὰς ἐκείνων ἀνθρώπων εὐρίσκοντο, καὶ ἡ ποικιλία αὐτῇ, ἥτις εἰς κανὲν τὸν κόσμον μέρος δὲν παρουσιάζεται, ὥς εἰς συνέλευσιν Ἕλληνων, ἦτον ἐξαισία. Τὸ πληθὸς ἤρχισε νὰ συρρῆ ἐκ τῆς ἐξόδου ὥρας καὶ τὸ παραπέτασμα τῆς σκηνῆς δὲν ὤψωθ' εἰμὴ περὶ τὴν ἐνάτην καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἔκαστος δυνάται νὰ φαντασθῇ ποία κίνησις, ποία ταραχὴ ἐκινετο μεταξὺ τοῦ πληθους ποτὲ μὲν λογομαχία διὰ τὰς θέσεις, ποτὲ δὲ φόβος μήπως τὸ θέατρον κρημινισθῇ, ποτὲ δὲ καὶ ἔζυλα ἀποσπασμένα ἐκ τῶν στήλων καὶ πίπτοντα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν εἰς τὴν ἐπιτάφιον αἰθούσαν εὐρισκομένων θεατῶν, ἐπέφρον φωνὰς καὶ σαρκασμοῦς. Τέλος πάντων ἐν τῷ

μέσῳ τοιούτου θορύβου, ὀρχήστρα τις, συγκεκλιμένη ἐξ 9 ἢ 10 ὀργάνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων δύο μόνον βιολιά εὐρίσκοντο, ἤρχισε νὰ ἐκτελῇ τὴν μουσικὴν συμφωνίαν, ἥτις προμηνύει τὴν ἐναρξίν τῆς θεατρικῆς παραστάσεως (ouverture). Ἡ προκαταρκτικὴ συμφωνία ἐτελείωσε τέλος πάντων, ἐν μέσω φωνῶν καὶ ἀντεγκλήσεων τοῦ κοινου καὶ τὸ παραπέτασμα ὤψωθ'. Τότε τὸ πληθὸς ἐξέφερε συμφωνίαν ἑλαφρὰν τινά φωνὴν εὐχαριστήσεως καὶ ἐστρέψαν ἅπαντες τὰ πρόσωπα των πρὸς τὴν σκηνήν. Πρῶτον εἶδον σκύλον τινά, διαβαίνοντα ἡσυχῶς ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος αὐτῆς. Τινὲς τῶν θεατῶν ἐνόμισαν κατ' ἀρχὰς ὅτι καὶ ὁ σκύλος ἀπετέλει μέρος τῆς παραστάσεως, ἀλλ' ἀκούσαντες μετ' ὀλίγον τὸν γέλωτα τῶν λοιπῶν, ἐνόησαν τὸ γελῶν τὸν πράγματι καὶ ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ γελῶσι μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ σκύλου, ἐφάνη ὁ ὑπὸ τῆς τοῦ κόμητος Ἀλμαβίθα, ἀλλὰ μόλις ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ ἐκφέρῃ τὰς πρώτας τῆς μουσικῆς φωνάς, ὅπῃ τὸν διαβάς σκύλος ἤρχισεν ἐπίσης νὰ ψάλλῃ γαυγίζων εἰς τὸ βάθος τοῦ θαύρου καὶ θέλων φαίνεται νὰ κρατῇ τὴν συμφωνίαν τοῦ ὑπέρτου τοῦ Ἀλμαβίθα.

Καὶ ὁ χρονολόγος, ἀφοῦ κάνει περιγραφήν τῆς ἐξόδου τοῦ Ἀλμαβίθα καὶ τοῦ Φίγγαρο στὴ σκηνὴ καὶ κοιτῇ τῆς τέχνης των καὶ τῆς φωνῆς των — γὰρ τὴ φωνὴν τοῦ Ἀλμαβίθα ἔγραψε διὰ τὸν εἰμικρὰ εἰς ἄκρον, ἐξαμυζομένη εἰς θέατρον ἔξω, ἐκ τῆς στέγης τοῦ ὁποίου ἐβλέπαμεν τὸν οὐρανὸν μετὰ τοὺς ἀστέρας του καὶ συνοδευομένη πολλὰκις μετὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων, οἵτινες ἐξηκολούθουν νὰ διαβαίνουν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καθίστατο ἔτι μᾶλλον μικρὰ καὶ ἀδύνατος.

— ἔφθαιε στὴ στιγμὴ τῆς ἐξόδου τῆς Ροζίνας στὴ σκηνήν. «ἔρχετο πλησίον τότε ἡ στιγμὴ — ἔγραψε — καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ φανῇ εἰς τὴν σκηνήν καὶ ἡ Ροζίνα τὴν ὥραν, τὴν θεατρικὴν, τὴν πνευματικὴν, τὴν ἰδιοτροπὸν αὐτὴν Ροζίνα, τὴν ἐμμελλε νὰ ὑποκριθῇ. Ἐπεριμέναμεν ἀνυπομονῶς νὰ ἴδωμεν τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ἀλλὰ τίποτε δὲν εἶδομεν. Κατ' ἀτυχίαν τὸ μέρος τοῦτο εἶχε ἀφαιρεθῇ ὅλον ἀπὸ τὴν πρώτην πράξιν. Ὁ κ. Μέλῃς ἔπραξε κατὰ τοῦτο καλῶς καὶ δὲν δυνάμεθα εἰ μὴ νὰ ἐκφράσωμεν εἰς αὐτὸν τὴν εὐγνωμοσύνην μας. Οὕτως ἐτελείωσε τὸ περίφημον μελόδραμα!» I...

Μ' αὐτὰ ὡς τὸ κοινὸν ἐννοουμένη ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρώτης πράξεως τοῦ «Κουρέως τῆς Σεβίλλιας», ἐπανελθόντων δὲ ἀνέκαλεσε τοὺς.....δράστὰς ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς χειροκρότησαν ἐνθουσιᾶτως. Σημειωτέον ὅτι οἱ σχολικοθασιοὶ, οἱ ἐπρωταθληταί, κατὰ τὰς ἐφημερίδας, ἐδίστασαν ἐπὶ πολὺ νὰ ἐπρεπε νὰ παρουσιασθῶν, γιὰ τὴν ἐπομένην μὴσαν τὰ χειροκροτήματα δὲ ἦσαν ἐλικρινῆ. Πρὸς τῆς ἐπόμενης ὡς κοινὸν, παρουσιάσθησαν καὶ ἡχορῆστησαν κατασυναρμηνωμένοι. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μελοδραματικοῦ αὐτοῦ προεξοικειωμένου, ἀφίχθησαν ὁ Βασιλεὺς, πρὸς τιμὴν των ὁποίων ἐδόθησαν δύο ἐπαντομυκὰ παραστάσεις. Αἱ ἐσπέραις ἀπὸ τὴν παραστάσιν αὐτὴν ἀνῆλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν 500 διστηλῶν.

Αὕτη ἦτο ἡ πρώτη μελοδραματικὴ παράστασις στὰς Ἀθήνας.

Θ. Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Τὴν ἐπίστασιν οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες γὰρ τὰ ὄνειρα. Τὰ μαντεῖα καὶ οἱ ὄνειροκρίται. Πῶς πέθανε ὁ ρήτωρ Αἴλιος Ἀριστείδης. Ἡ θανάσιμος ἀφαιμάξις. Τὸ ὄνειρο τῆς σύζυγου τοῦ Καίσαρος. Πῶς τὸ διηγείται ὁ Πλούταρχος. Τὸ ὄνειρο τοῦ Βρούτου, κτλ.

Ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ ἐποχὴ ὁ ἄνθρωπος ἀσχολεῖται μὲ τὰ ὄνειρα. Ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία θεωρεῖ τὰ ὄνειρα ὡς προερχόμενα ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Δία. Ἔτσι ὁ Ὀμηρὸς λέει σχετικῶς διὰ τὸν Ζεὺς ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα τὸν «Ὀὐλόν Ὀνειρόν».

Ὁ Ἡσίοδος ὀνομάζει τὰ ὄνειρα ἐτέκνα τῆς νυκτός, ὁ Εὐριπίδης ἀνελάνοτερα πνεύματα τῆς Γῆς καὶ ὁ Ὀβίδιος ἐτέκνα τοῦ ὕπνου.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διαφύσαν τὰ ὄνειρα σὲ ἀληθινὰ ἢ προφητικά, καὶ σὲ ψεύτικα.

Ὁ μάντις Ἀμφιάρεως ἠπύρε δίασημος ἐμνηνεύτης ὁνείρων. Χιλιάδες ἔτρεχαν σ' αὐτὸν γὰρ νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρά τους. Ὅπως δὲ ἤθελε νὰ μᾶθῃ τὸ μέλλον τὸν ἀπὸ τὸν περίφημον αὐτὸν μάντι, ἔπρεπε νὰ καθαρισθῇ καλὰ καὶ κατὰ τὴν νύκτα νὰ κοιμηθῇ ἐπάνω σὲ δέμα κριαριοῦ, γὰρ νὰ ὄνειρευθῇ. Ἀναλόγως τὸν ὄνειρον ποτὶ θά ἔβλεπε, ὁ Ἀμφιάρεως θὰ ἔκανε τὴν προφητείαν του.

Στὴ Λακωνία, μεταξὺ Ὀνίου καὶ Πέφνου, ὑπῆρχε μὴ πόλις διάσημος γὰρ τὸ μαντεῖο τῆς αἰ. Θαλάσσια. Κατὰ τὸν Πανσανία, πλήθος κόσμου μαζεύονταν καὶ κοιμόταν μέσα σ' αὐτὸ τὸ μαντεῖο, γὰρ νὰ τοὺς πανοράσῃ ἡ θεὰ τῶν ὁνείρων, διὰ τὰ τοὺς συνέβαινε στὸ μέλλον.

Ἐπίσης δοκοῦν κοιμόντοισιν στὸ ἱερὸ τοῦ Διονύσου τῆς Ἀμφικλείας, τοῦ σημερινοῦ Δαδίου, ἔβλεπαν ὄνειρα προφητικά. τὰ ἅπτα τὰ ἐξηγοῦσε κατὰ τὸν ἱερὸν τοῦ μαντεῖου.

Κοντὰ στὴ Λεβηδιά πάλι ὑπῆρχε τὸ Τροφάνειον ἄντρον, τὸ ὁποῖο σῶζεται ὡς σημεῖα καὶ στὸ ὁποῖο ἐδίδοντο χρησμοὶ σ' ὅσους κοιμόντοισιν μέσα σ' αὐτὸ ὀνείρα καὶ ἔβλεπαν ὄνειρα. Πλὴν νὰ πείσῃ νὰ κοιμηθῶν οἱ πρῶτοι, γινόντοισιν φοβερὲς τελετῆς, ἡ ὁποία ἐκτελεῖτο δὲος καὶ τρόμος σ' αὐτοὺς.

Ἡ πίστις τῶν προγόνων μας πρὸς τὴ δύναμιν τῶν ὁνείρων ἦταν τεράστια, ἀκατανίκητη, ἀφάνταστη... Πολλὲς φορὲς μάλιστα τὰ ὄνειρα γινόντοισιν ἀφορμὲς παρεξηγήσεων.

Ἔτσι, κάποτε, ὁ μεγάλος ρήτωρ Αἴλιος Ἀριστείδης ὄνειρευτο τὸν Ἀσκληπιό, ὁ ὁποῖος τοῦ ὑπέδειξε νὰ κινή μετὰ μὴς ἀφαιμάξις 150 λίτρων! Ὁ Ἀριστείδης, λοιπὸν, μόλις ἐξήγησε, χωρὶς νὰ χάσῃ οὔτε στιγμὴν, ἐναῖε τὴν φλέβαν τοῦ καὶ ἄρσεν νὰ τρέξῃ ὅλον τὸν τὸ αἷμα καὶ ἔτσι πέθανε ἀπὸ αἱμορραγία!

Ὁ Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος, ποὺ ἦταν σοφὸς καὶ ἐνάστερος, ἔλεγε γὰρ τὰ ὄνειρα:

—Οἱ θεοὶ ἔχουν τὴν καλοσύνην νὰ δύνουν διὰ μέσου τῶν ὁνείρων καὶ τῶν χρησμών τὴν βοήθειαν, τῆς ὁποίας ἔχουν ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος. Ἐνδεῖς τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τῶν θεῶν πρὸς ἡμᾶς, εἴνε τοῦ ὅτι ποτὲ ὑπέδειξε στὰ ὄνειρά μου τὰ κατάλληλα φάρμακα γὰρ τὴν ἀρρώστειά μου καὶ ἰδίως γὰρ τοὺς ἰατροὺς μου καὶ τὴν πειστικότητά μου...

Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει, μετὰ πολλῶν ὁνείρων, καὶ τὸ περίφημον προφητικὸ ὄνειρο τῆς Καλποφρίας, τῆς συζύγου τοῦ Καίσαρος.

Τὴν παραμονὴ τῆς δολοφονίας του, ὁ Καίσαρ ἔβλεπε μέγα στὸν ὅπλον τὴν πόρτα τοῦ κοιτῶνος του ν' ἀνοίγει καὶ μετὰ τρομερῶς τινάχτηκε ἀμέσως τρομαγμένος. Μὰ δὲν εἶδε παρὰ μόνον τὴν γυναῖκα του, ἡ ὁποία κοιμόταν βαρεὰ πάλιν τὸν καὶ στέναζε κάθε τόσο καὶ τρώαζε μετὰ φωνῇ γεμάτῃ ἀγωνία καὶ τρόμο... Σὲ λίγο ἐξήγησε ὁ Καλποφρία. Πελοιδνὴ, μετὰ χαρακτηριστικὰ ἀλλοιωμένα, διηγῆθηκε στὸν ἄνδρα τῆς διὰ εἶδε ἕνα φοιτῶν ὄνειρο. ἔλεγε δὲ πῶς τὸν κρατοῦσε μέσα στὴν ἀγκυρά τῆς κατακρεουργημένης! Κ' ἔπειτα ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ, νὰ τὸν βεβαιώσῃ κλαίοντα, νὰ μὴν πάσῃ στὴ Σύγκλητον, τοὺς ἀρχιστῶν ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Μὰ ὁ Καίσαρ ὅμως δὲν ἐπίστευε στὸ ὄνειρο τῆς συζύγου του. Πῆγε στὴ Σύγκλητον, καὶ ἐκεῖ, ὅπως εἶνε γνωστὸν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, δολοφονήθηκε.

Ἀλλὰ, καθὼς ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, καὶ ὁ δολοφόνος τοῦ Καίσαρος Βρούτος εἶδε μετὰ τὴν δολοφονίαν στὸν ὅπλον τοῦ ἐκδικητοῦ φάντασμα τοῦ θύματος του, τὸ ὁποῖο τοῦ ὤρισε συνέταξι στὴν πεδιάδα τῶν Φιλίπων. Ὡς γνωστὸν δὲ, ἐκεῖ ἀπὸ λίγο καιροῦ, ὁ Βρούτος ἀποκρίθηκε στὴν πεδιάδα τῶν Φιλίπων, ἀναφανέντας:

—Ὡ, Ἀρετὴ, μόνον ὡς δνομα λοιπὸν ὑπάρχεις:

Ὁ Κάσιος διηγεῖται διαφερόμενα ἀπὸ τὸν Πλούταρχο τὸ ὄνειρο τῆς Καλποφρίας. Ἀεὶ πῶς εἶδε διὰ γεμυσμένη τοῦ σπύτι τῆς καὶ διὰ τραυματισμένους ὁ Καίσαρ, ὀρχήθηκε μέσα στὴν ἀγκυρά τῆς.

Ὁ Κάσιος ἐπίσης μᾶς πληροφορεῖ διὰ καὶ ὁ Καίσαρ, τὴν παραμονὴ τῆς δολοφονίας του, εἶδε ὄνειρο, πῶς βρισκόταν πάνω στὸ σύννεφα καὶ διὰ ἀγγεῖα τὸ χεῖρ τοῦ Διὸς I...

